



The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

The Language of Agnon - 25876

Last update 08-09-2020

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Yochanan Breuer

Coordinator Email: yochanan.breuer@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Mon 12-13

Teaching Staff:

Prof Yochanan Breuer

Course/Module description:

S.Y. Agnon is one of the prominent Hebrew writers of modern times, and his style is unique with no parallel. His style is basically Mishnaic Hebrew, blended with some other kinds of Hebrew, including Modern Hebrew. In this course we shall explore the background of his unique style and the reasons why he chose to write in this style, investigate the unique traits typical of his writing, describe changes in his writing until he reached his known style, compare his style with his contemporaries, and describe unique techniques typical of his writing.

Course/Module aims:

*Familiarity with the various styles typical of time of the Hebrew revival
Analysis of the uniqueness of Agnon's style as opposed to other styles used in his time
Understanding the relationship between Agnon's unique style and his attitude towards the Hebrew revival and the nation's revival, or: why did Agnon decide to write in his unique style
Following the changes in Agnon's style from the beginning of his writing until his unique style can be discerned
Exploring to what extent Agnon indeed adheres to Mishnaic Hebrew
Familiarity with the various styles in Agnon's writing and their functions
Understanding Agnon's influence on other authors and his imprints in Modern Hebrew in general*

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

To explain the components of Agnon's style and to define its uniqueness as opposed to contemporary styles.

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture and discussions

Course/Module Content:

- 1. The connection between Modern Hebrew and the language in the Hebrew ancient sources*
- 2. The uniqueness of Agnon's style*
- 3. The motivation for creating his unique style*

4. His decision to write in Mishnaic Hebrew style
5. Mishnaic Hebrew or Rabbinic Hebrew?
6. Agnon and the grammar
7. The use of sources in Agnon's writing: the way he uses them and their function
8. Various styles used in Agnon's writing
9. Linguistic Analysis of selected chapters

Required Reading:

Stories:

תמול שלשום

על כפות המנעול: בדמי ימיה, סיפור פשוט, בנערינו ובזקנינו, פנים אחרות, הרופא וגרושתו
עד הנה: המלבוש, תהלה
אלו ואלו: והיה העקוב למישור, עגונות, חוש הריח
סמוך ונראה: שני תלמידי חכמים, האדונית והרוכל

Research:

אבא בנדויד, "שמואל יוסף עגנון", לשון מקרא ולשון חכמים,
יוסף בר-אל, "מאפייני לשון יידיש אצל ש"י טשאטשקיס", חקרי עגנון: עיונים ומחקרים ביצירת ש"י
עגנון, בעריכת הלל ויס והלל ברזל, רמת-גן תשנ"ד, עמ' 353-360
יוחנן ברויאר, "היסוד המקראי הסמוי בלשונו של עגנון", מחקרי ירושלים בספרות עברית כג (תש"ע),
עמ' 215-254
יוחנן ברויאר, "חילופי סגנון בכתיבתו של עגנון על פי 'תמול שלשום'", מאתיים וחמישים שנות עברית
חדשה, בעריכת חיים א' כהן, ירושלים תשס"ט, עמ' 105-139
הרי גולומב, "הדיבור המשולב: טכניקה מרכזית בפרוזה של עגנון, לפי הסיפור 'פנים אחרות'", הספרות
א/2 (1968), עמ' 251-262
בנימין דה-פריס, "יו"ו המהפך", לעגנון שי, בעריכת דב סדן ואפרים א' אורבך, ירושלים תשכ"ו, עמ'
77-82
ברכה דלמצקי-פישלר, "בין יפגל ליפעול בלשונו של עגנון", לשוננו לעם נא-נב (תש"ס-תשס"א), עמ'
75-80
ברכה דלמצקי-פישלר, "יודע הוא בסוד החזרה: ההישנות בלשונו של עגנון", מחקרים בלשון ט
(תשס"ד), עמ' 99-121
ברכה דלמצקי-פישלר, "עגנון לשיטתו וילון לשיטתו: 'טפח' ו'טפתה' או 'טפה' / 'טפת'", לשוננו סז
(תשס"ה), עמ' 367-373
ח' ילון, "חוש הריח של ר' ש"י עגנון", פרקי לשון, ירושלים תשל"א, עמ' 113-114
ידידיה יצחקי, "על סגנונו של עגנון ועל לשון יצירתו", חקרי עגנון: עיונים ומחקרים, בעריכת ויס וברזל,
עמ' 361-365
דוד כנעני, ש"י עגנון בעל-פה, מרחביה תשל"ב
אליעזר מאיר ליפשיץ, ש"י עגנון, השילוח מה (תרפ"ו), עמ' 239-247
רחל לנדאו, "על הסגנון המקראי של 'בדמי ימיה' לש"י עגנון", בלשונות עברית חפשית 16 (תש"ם),
עמ' 26-50
מנחם צבי קדרי, "ואלו של הניגוד בלשונו של ש"י עגנון", בלשונות עברית: דברי הכינוס לתורת הסגנון
שנתקיים באוניברסיטת בר-אילן ב-1988 (תשמ"ח) 28-29-30 (תש"ן), עמ' 67-82
ברוך קרוא, "עגנון וסגנון", מאזנים ל (תש"ל), עמ' 268-269

חיים רבין, "הנחות-יסוד לחקר לשונו של ש"י עגנון", לעגנון שי, בעריכת דב סדן ואפרים א' אורבך, עמ' 217-236

חיים רבין, "הערות בלשניות לבעיית תרגום דברי ש"י עגנון ללועזית", חקרי לשון: אסופת מאמרים בלשון העברית ובאחיותיה, ירושלים תשנ"ט, עמ' 391-403

חיים שטרן, "מילות היחס בלשונו של ש"י עגנון על רקע מקורותיו הלשוניים", לשוננו סד (תשס"ב), עמ' 245-264

חיים שטרן, עגנון כעורך לשון מקורותיו, עבודת דוקטור באוניברסיטת בר אילן, תשנ"ו

בעז שכביץ, "פיסוק בזמנו", לעגנון שי, בעריכת דב סדן ואפרים א' אורבך, עמ' 281-288

Additional Reading Material:

עדנה אפק, מערכות מלים: עיונים בסגנונו של ש"י עגנון, תל אביב תשל"ט

יעקב בהט, "למהותה של האסוציאציה הלשונית-האמנותית: עיונים בבעיית סגנונו האמנותי של ש"י עגנון", לשוננו לב (תשכ"ח), עמ' 376-388

אהרן בר-אדון, "כנגן המנגן' כמקור לחקר לשון וחברה בתקופת העלייה השנייה - ספרות יפה כאספקלריה ליחסי חברה ולשון", קובץ עגנון, בעריכת אמונה ירון ואחרים, ירושלים תשנ"ד, עמ' 261-285

אהרן בר-אדון, "להתפטרותו של עגנון מוועד הלשון", ש"י עגנון: מחקרים ותעודות, בעריכת גרשון שקד ורפאל וייזר, ירושלים תשל"ח, עמ' 291-302

אהרן בר-אדון, ש"י עגנון ותחיית הלשון העברית, ירושלים תשל"ח

1 משה גושן-גוטשטיין, "בין ספרות מופת לדקדוק נורמטיבי", לעגנון שי, בעריכת דב סדן ואפרים א' אורבך, ירושלים תשכ"ו, עמ' 63-75

1 ברכה דלמצקי-פישלר, "והאר עיני בהערותיך היקרות': חליפת המכתבים בין ש"י עגנון לחנוך ילון (תר"ץ-תשכ"ח)", קובץ עגנון, ב, בעריכת אמונה ירון, רפאל וייזר, דן לאור, ראובן מירקין, ירושלים תש"ס, עמ' 225-290

1 ברכה דלמצקי-פישלר, "עגנון, ילון וטור הלשון: שיקולי הסופר, הבלשן והפוסק בסוגיית הנורמטיביות", ספר רפאל ניר, בעריכת אורה (רודריג) שורצולד, שושנה בלום-קולקה, עלית אולשטיין, ירושלים תש"ס, עמ' 144-165

1 ברכה דלמצקי-פישלר, "שלילת הבינוני - ארכאיזם בלשונם של עגנון והזן", מחקרי ירושלים בספרות עברית יח (תשס"א), עמ' 187-204

ברכה דלמצקי-פישלר, "שם, כינוי קניין והלוואי הבלתי מידע: ארכאיזם בלשונם של הזן ועגנון", תלפיות תשנ"ט-תש"ס, עמ' 177-188

ברכה דלמצקי-פישלר, "תמורות במבחר המילים של עגנון (תרס"ט--תש"ה)", לשוננו סה (תשס"ג), עמ' 45-64

ברכה דלמצקי-פישלר, "מי שאינו עולה לארץ משתכח ונשכח", העברית שפה חיה ג (2003), עמ' 87-102

י"א זיידמן, "שירטוטים לסגנון עגנון", יובל שי, בעריכת ברוך קורצווייל, רמת גן תשי"ח, עמ' 49-59

1 מנחם מורשת, ש"י עגנון כמעשיר המלון העברי, ירושלים תשל"ח

ראובן מירקין, "עגנון במחשב", קובץ עגנון, בעריכת אמונה ירון ואחרים, ירושלים תשנ"ד, עמ' 319-344

יעקב מנצור, עיונים בלשונו של ש"י עגנון, תל אביב תשכ"ט

דב סדן, על ש"י עגנון, תל-אביב תשכ"ז, עמ' 157-209

עדינה עבאדי, "דרכי שימוש במובאות מהמקורות ב"הכנסת כלה" לש"י עגנון, מחקרים בלשון ה-ו (תשנ"ב), עמ' 579-596

מנחם צבי קדרי, "הערות לסגנונו של ש"י עגנון ב'עידו ועינים'", בקורת ופרשנות 21 (תשמ"ו), עמ'

5-16

מנחם צבי קדרי, "ה'אני מאמין' של ש"י עגנון המחבר בענייני הלשון העברית", חקרי עגנון: עיונים ומחקרים, בעריכת ויס וברזל, עמ' 341-352

1 מנחם צבי קדרי, ש"י עגנון רב סגנון, רמת גן תשמ"א

1 אליעזר שביד, "הדיסוננס הסיגנוני בספורי עגנון", גזית יז, חוברת ז-יב (תש"ך), עמ' 110-114, חיים שטרן, "איזון סגנוני" - מבט חדש על לשונו של עגנון: שינויים בנוסח פסקה אחת של 'עגונות'", בלשנות עברית 52 (תשס"ג), עמ' 61-83

1 גרשם שלום, "ש"י עגנון: אחרון הקלסיקאים העבריים?", עוד דבר, תל אביב תש"ן, עמ' 341-362
גרשון שקד, הסיפורת העברית: 1880-1980, ב: בארץ ובתפוצה, ירושלים ותל אביב תשמ"ג, עמ' 157-233

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 20 %

Project work 80 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information: